

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A Magyarországon kívülről:
 Egy évre — 10 kor.
 Helyben minden hétfőre:
 Egy évre — 20 kor.
 Helyben minden hétfőre:
 Egy évre — 24 kor.
 Helyben minden hétfőre:
 Egy évre — 6 kor.

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hét és
 húsz utáni napok kivételével.
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 9.
 A szerkesztőség kizárólag visszajáró
 vagy megrendelésre nem vállalhat.
 Hirdetések és kiadványok
 kiadóhivatalhoz intézendők.
 Helyi árak 3 fillér.

NAGYVÁRAD, július 23.

Koronás és koronázatlan király.

A hűségről vitatkoztak az országgyűlésen.

Körülbelül úgy vagyunk az alattvalói hűséggel, mint az asszonyi hűséggel: nem az a fő, hogy mi lesz a vita eredménye, hanem az, hogy egyáltalán vitatkoztak fölötté. Vannak dolgok, a melyeknek már az is árt, ha vitába vonják.

Az volt a vita tárgya, hogy vajjon hűséggei, tartozunk-e a meg nem koronázott királynak? S keményen vitatta az egyik az abszolút igent, a másik az abszolút nem-et.

Az igazság a kettő között van.

Szentesített törvény kötelezi a királyt arra, hogy a tényleges uralkodástól számított 6 hónap alatt megkoronáztassa magát. A contrario következik, hogy a hat hónap eltelté előtt nem köteles magát megkoronáztatni. De már most azért leszáll a király egyszerű állampolgárra? Polgártárs lesz a felséges ur? Nem bizony. Koronázatlan királynak, de azért királynak tekintjük, a kinek fejére fog szállani Szent István koronája s e koronával az államfenség teljessége. A jövőnek ez az ígérete, a koronázás tényének ez a kiztos bekövetkezése előre is mintegy a szent korona glóriájába állítja a királyt,

a kiben — bár egyes lényeges pontokban korlátolva — megnyilatkozik, összpontosul a magyar állam felségisége. Iránta hűséggel tartozik a magyar, mert a koronázás csak emberi tekintetek miatt: egész természetesen nem történhetik meg azonnal az előd halála után.

Másként áll a dolog a hat hónap eltelté után.

Ha a királyt nem erő hatalom gátolja abban, hogy magát a 6 hónap alatt megkoronáztassa, már akkor lehet vitatkozni a dolog felett. Itt volt II. József császár esete, a ki egyáltalán nem akarta fejére tétetni Szent István koronáját; senkinek sem jutott eszébe felségsértéssel vádolni azokat a magyar urakat, a kik a haza érdekében a porosz királlyal szövetkeztek. Természetes is, mert a koronázást elmulasztó király 1. megsérti az ország egyik sarkalatos törvényét, 2. megfosztja magát attól a lehetőségtől, hogy törvényeket szentesítsen. Világos tehát az a szándéka, hogy csak rendeletekkel akar kormányozni s ezt eklatánsul be is bizonyítja törvénysértéssel.

Nálunk a nemzet és a király egyenrangú törvényhozó tényezők. A koronában egyesül a nemzet minden tagja; membra Sacrae Regni coronae. A király is a korona által lép felségjogai teljesítésének gyakorlatába. Ha bármelyik fél a korona által alkotott közösségből,

egységből kilép, felbomlik az állam, nincs államfenség, épp úgy, mintha egy embert kettévágnak; egyik fél sem ember s a két fél egymás mellé téve megint nem ember, csak két hulladarab. Ember egyedül a két fél szerves összeműködése által lehetséges.

A magyar állam hatalma is a nemzet és a király szerves összefüggésében nyilvánult, a mi már az Anjonk alatt létrehozta a szent korona államegységessítő tanát. Ha a király kivonja magát ebből a szerves összeműködésből, akkor nem teljesíti a szent korona sarkalatos elve által rá rótt kötelezettségét s az eddigi rend felbomlik.

Ilyen esetben kötelező-e az alattvalói hűség?

Tegyük fel, hogy igen. Mi annak a következménye? Az uralkodó új rendet hoz be, a törvényekkel ellenkezőt. Törvényt nem szentesíthet, de rendnek lennie kell, tehát ukázokkal uralkodik. Az alattvalói hűség ez ukázokat elfogadja — s ugyanakkor megsérti a törvényt.

Két rossz közül tehát a kisebbet kell választani. Rossz a hűség megtagadása, de még ezerszer rosszabb a törvénytelenkedés. Az már hazaárulás.

Milyen rend lép tehát a réginek helyébe?

Könnyű a felelet. Az uralkodó kivonta magát a szent korona közösség-

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Valahol.

Valahol egy virág lehajlik.
 Tikkasztja nyári nagy meleg.
 Alig sóhajt már: Merre járnak
 Az enyhet adó fellegek?!

Valahol egy leány lehajlik.
 Egy kis levélkéhez beszél.
 Csak nézi, nézi — hejh mikor jó
 Levél írója, nem levél?!

Valahol egy fáradt vitorla.
 A szárnya csüggedt, b gyadoz.
 Kapitány sóhajt: hol a szellő,
 Mely végre biztos révbe hoz?

Valahol egy fiatal ember
 Asztalnál görnyed s felsohajt:
 Az élet tenger. Gyöngye csolnak,
 Indulj, keresd révpartodat!

Dr. Krüger Aladár.

A látomány.

Írta: Anatole France.

— Szívesen elismerem — felelte nekem Laboullée, amint ebédünk befejeztével beszélgettünk. — Azok a titokzatos tények, amelyeket szervezetünk rendtelenségével okolunk meg, mint például a víziók, félelmek, stb. még nincenek tökéletesen eldöntve s nem állják ki teljesen a tudomány kritikáját. Mesélek néked egy esetet, amely engem is sokáig foglalkoztatott azután s amely minden realiztikus magyarázat mellett mégis csak titokzatos jelenségnek veendő.

— Kiváncsi vagyok rá... meséld el.

— Az az eset 1891. nyarán történt. Az én Paul Bcquet barátom akkoriban a rue de Grenelle egyik szerény lakásában élt a feleségével. Ismertee Buquet?

— Egyszer-másszor láttam. Erős, tagbaszakadt ember volt. A felesége pedig érdekes, barna szépség nemde?

— Ugy van. Egy kissé ideges asszony volt, de hát minden párizsi nő az. Tehát ismerted Adrienne Buquet asszonyt?

— Igen, de csak kevéssé. Emlékszem, láttam őt egyszer a rue de la Paix egy ékszerészkirakata előtt a férjével állani és csodálni a sok szép holmit, amiket a férje nem szerezhetett meg neki. Akkoriban sokat kellett küzdenie az étellel, azt hiszem.

— Egy fényképészeti gyárban volt alkalmazásban, Jacobnál; állandóan azt remélte, hogy Jacot tiszlet társul fogadja őt, mert kitűnő vegyész volt, akire szép jövő várt... Azonban engedj rátérnem arra, amit voltaképpen elmondani akarok.

— Tudod, hogy iskolatársa voltam Paulnak s egyébként is jóbarátja. Amikor 25 éves korában megnősült, Adrienne szereléből vette el, minden hozomány nélkül. A házasság nem szakította meg a barátságunkat, sőt gyakran voltam vendégük az asztaluknál.

Mint te is tudod, háziorvosa vagyok Laroche színésznek s ettől olykor páholyjegyet szoktam kapni a színházakba. Adrienne és a férje rendkívül szerettek színházba menni s így nagy örömmel fogadták, ha a páholyt nekik felajánlottam. Ha tehát páholyhoz jutottam, el-

Ujdonságok! Uri és fiu panama-, filz- és szalma-kalapokban. Női, férfi és gyermek nyári cipőkben. Fehér és színes puha, valamint sport- és turista-ingekben. Övek, félmellények, rövid alsónadrágok, fürdő-köpenyek, sapkák, flottir-törülközők, nyakkendők, keztyűk, harisnyák; s mindennü fürdő- és nyári divatcikkekben meglepő szép választék, feltűnő olcsó árban. Ruhának való crettok, zephyrek, battisztok kiadására, minden elfogadható árban

FÁBRY TESTVÉREK-nél Olaszi, Fő-utca. Telefon: 76.

ből; az államfenség eddigi nyilvánulási formája tehát lényegesen megváltozik. Mintha csak nem is a régi, hanem egy új szuverenitás alakulna. Ez az új szuverenitás már csak egy elemből áll: a nemzetből. Megszűnnek mindazok a rendelkezések, amelyek az uralkodónak az államfenség nyilvánulása közben az egyenrangú fél szerepét juttatják, vagyis megszűnik maga a monarchia, minden forradalom nélkül, eo ipso, magának a királynak önkéntes elhatározása, a szent korona egységéből történt elszakadása folytán.

Következésképp megszűnik a magánjogi kiváltság és a fokozott büntetőjogi oltalom, amely a királyt, mint a szuverenitás megszemélyesítőjét megilleti.

Tiszteleti jogai megmaradnak; közjogi kiváltságai megszűnnek. Mert tiszteletre igénye van mindaddig, a míg a koronához jogot formálhat; de ez a korona a hozzá fűződő közjogi prerogatívákat csak annak adja meg, aki igényét valószínűsíti. Ha pedig a király a hat hó elteltéig magát meg nem koronáztatja, akkor a koronához való igényét nem akarja érvényesíteni; nem is számíthat az előjogokra.

A szent korona elméletével így sikerül a kérdést megoldani. A koronázatlan király hat hónapig a szent korona keretén belül áll, részesül tehát személyes szuverenitása köz- és magánjogi, büntetőjogi és tiszteleti kiváltságos helyzetében.

A hat hó elteltével — ha akadály nincs! — a meg nem koronázott király a szent korona keretéből kilép, lemond előjogairól s mivel az alattvalói hűség csak az előjogok birtokával szemben kötelező, tehát — koronázatlan uralkodóval szemben a hat hónap után csak a tisztelet kötelező.

Ime a példa: a II. József ellen po-

roszszal fogózkodó urakat nem perelték meg felségsértés miatt.

Ez a magyar közjog szelleméből merített, egyedül helyes megoldás. Eddig nem merült fel a kérdés: bizonynyal ezért nem foglalkozott vele talán senki.

Dr. K. A.

ORSZAGGYÜLES.

A képviselőház ülése.

Budapest, július 23.

Elnök: Feilitzsch Arthur báró alelnök. Harmadszori olvasásban is megszavazták ezután a szivillistát.

Következett a költségvetés

az államadósságról.

Komjáthy Béla: Mielőtt a tétel tárgyalásába bocsátkoznánk a leghatározottabban visszautasítja az «Alkotmány»-nak azt a meggyanúsítását, hogy a függetlenségi párt Judáspénzt fogadott volna el a kormánytól. Az államadósságnál három kérdést állít fel: először az osztrák államadósságból reánk kirótt részt kötelesek vagyunk-e fizetni azon esetben, ha rekonpenzációt kaptunk érte, másodsor ha fizetni kell, mennyi az az összeg, mily kamattal számíttatik. Előbb ismerteti a közös adósságban létrejött egyezményt. E kérdésről meg van a maga nézete, a mit meg is tud indokolni, de most, midőn épp tárgyalás alatt van a kérdés Magyarország és Ausztria között, nem akar nyilatkozatával annak eléje vágni. (Helyeslés jobbról.) De annyit el vár a kormánytól előre, hogy ezt az egyezményt Magyarország javára fogja hasznosítani. A tételt különben nem fogadja el. (Helyeslés a baloldalon.)

Elnök jelenti, hogy a Ház határozatának megfelelőleg meg kell szakítani a költségvetés tárgyalását és át kellene térni az osztrák államvasutak huszmillió kölcsönének törlesztése tárgyában beadott javaslat tárgyalására előbb azonban Rakovszky szól személyes kérdésben.

Rakovszky István személyes kérdésben reflektál Komjáthy szavaira, a ki felszólalásában az «Alkotmány» című lappal együtt a néppártot is támatta. Kijelenti, hogy a kérdéses közleményről neki semmi tudomása nincs, az

abban megjelent közleményekért pedig a párt nem tehető felelőssé, az abban megjelent közlemények nem pártnyilatkozatok. A támadást tehát visszautasítja. Figyelmezteti azonban Komjáthyt arra, hogy míg figyelemmel kíséri az Alkotmány hasábjain megjelent közleményeket, addig elmulasztja megnézni a «Magyar Szó» hasábjait, ahol a párt elnöke nézve igen kompromittáló közlemények szerepelnek; így legutóbb azt a tanácsot is adták Kossuth Ferencnek, hogy löje magát föbe.

Ami pedig a lap kiadója elleni támadását illeti Komjáthynek, nem akar bővebb fejtegetésbe bocsátkozni a függetlenségi-párt hivatalos lapja kiadóját illetőleg. (Derűtlenség a néppárton.)

Felkiáltások balról: Nem hivatalos lapja az a pártnak.

Rákosi Viktor: Bár volna egy hivatalos lapja, de nincs.

Rakovszky: Kossuth Ferencz neve szerepel rajta.

Komjáthy Béla kijelenti, hogy ő nem vont le az «Alkotmány»-ra mondott nézetéből következtetést a néppárt tagjaira. Rakovszky megjegyzésére egyébként nem reflektál.

Elnök: Folytatjuk

az osztrák vasutak

tárgyalását.

Több tétel megszavazása után következett Horvátország és a társországok közigazgatási belbiztonsági költségvetésének tárgyalása.

Komjáthy Béla: A magyar-horvát viszonyt tárgyalja, polemizál Kovacevicsselel. Hibáztatja a kiegyezési törvényt, mely nem hordja magában az előrelátást, az óvatosság feltételeit. A horvát felfogás feltűrkerekedett a kiegyezésnél.

Meggondolatlanul hozták létre azt a kiegyezést.

A horvátok a mi testvéri szeretetünkben eredő gyöngeségünket minduntalan ki akarja használni. — Ez ellen intézkedéseket kell tenni.

A horvátok még azt is kifogásolták, hogy a magyar miniszterelnök jegyzi ellen a bán ki nevezését.

Majd a Héderváry horvátországi kormányzását ostromozza. Meg is járta vele — mond — mert mikor a király lenn járt Horvátországban, — nagyon szomorú eredményeket látott.

Látta, mint ütötte fel fejét az idő alatt a

siettem hozzájuk s ebéd idején mindig otthon találtam őket és a ház barátját, Geraud-t.

— Geraud? — kérdeztem. — Talán az a Marcel Geraud, a bankhivatalnok, aki mindig oly gyönyörű nyakkendőket hordott?

— Ugyanaz. Bizalmas barátja volt a háznak. Miutógy nőtlen volt és kellemes társalgó, szívesen látták minden este az ebédnél, amelyért őt finom különlegességekkel, tengeri rákkal, pástétókkal kárpótolta a barátait. És Geraud, akit nem küldhettünk el, velünk jött olyankor színházba is.

— Hány éves volt?

— Geraud? nem tudom; harmincz és negyven közt... Egy este kissé megkéstem; az ebéd már készen volt. Paul nagyon éhes volt, de a felesége nem akart tálni, mert Geraud még nem volt ott.

— Gyerekek, — kiáltottam, — páholyom van a Françaisbe; Dériset adják.

Akkor hát hamar együnk, — parancsolt Paul, — nehogy az első felvonást elmulasztassuk.

A leány feltálat, de Adrienne rendkívül nyugtalannak látszott s minden kanál levessel nőtlen-nőtlen az aggodalma. A férje nyugodtan szűröcsölte a levest s nem törődött semmi egyébvel e földön.

— Milyen különösek az asszonyok! — mondta Paul. — Képzeld, Laboullée, a feleségemet az izgatja fel, hogy Geraud nem jött el ebédre. Hát nem nevetséges ez? Bizonyosan valahol el van foglalva; legény ember, nem kell beszámolnia senkinek, hol tölti az estét. Különbö is csodálom, hogy minden estéjét nekünk áldozza. Igaza van, ha egyszer él a szabadságával. Hanem az asszonyoknak nincs beletásuk.

— Semmiesetre sem vagyok nyugodt, — mondta Adrienne; — félek, hogy valami baja történt a barátodnak.

Buquet ezalatt sürgette a cselédet, hogy gyorsan egymásután tálnja fel az egész ebédet. Én azonban észrevettem, hogy Adrienne semmiképpen sem tud magához térni.

— Sess öltözni, — mondta néki a férje az ebéd végén; — én aztán hamar magamra kapom a frakkomat. Menj, siess, édesem; nem akarom elmulasztani a darab kezdetét. A Dumas vigjátékai nem olyanok, mint az operettek, hogy akár mikor kezdheti nézni az ember.

Adrienne lassan, vontatottan fölemelkedett és a szobájába vonult, míg mi megittuk a fekete-kávét és szivarrá gyújtottunk.

— Kár, hogy Geraud nem jött el, —

mondta Paul; — jól mulatott volna a színházban. De igazán nem értem, miért aggódik a feleségem annyira a távolléte miatt...

Ebben a pillanatban rémes kiáltás hangzott Adrienne szobájából, aztán egy eső test tompa zuhánása hallatszott.

— Adrienne! — kiáltotta Buquet a szobába rontva.

En nyomon követtem őt és a padlón elterülve láttuk Adriennet, amint ajultan, lihegve ott feküdt. Férjével karosszékre segitettem őt s ekkor lassan magához tért.

— Ott! — mondta hirtelen és a tükörre mutatott. — Otti éppen most láttam őt... amint öltöztem... Visszafordultam, mert azt hittem, mögöttem áll, de amikor senkit sem láttam itt állani, megértettem és összeestem.

Megvizsgáltam Adriennet, vajon az esés alkalmával nem sértette-e meg magát; de nem esett baja. A férje czukrozott vizet adott neki.

— Jobban vagy már, édesem? Mit mondasz, kit láttál itt az imént a tükörben?

— Marcellt.

— Küönös! Azt mondja, Geraud-t látta. — Igen, láttam őt... így nézett ki...

Es ezzel a halottak beesett arcát mutatta. Buquet kérdő pillantást vetett rám.

Az előre haladt idény miatt, az összes nyári áruk leszállított árban kaphatók **Róth. M. utóda cégénél.**

Nagy választék turista-íngék, nyakkendők és kalapokban.

magyar állam megdöntése ellen irányuló törekvés, a magyar nemzet iránti gyűlölködés, felhívja a kormányt, hogy az akkor megszüle ott s ma már veszedelmes arányokat öltő gyűlölség ellen tegyen intézkedéseket, hozza közelebb a magyar és horvát népet.

Héderváry Károly gróf személyes kérdésben reflektál Komjáthynak egyes kijelentéseire.

Visszautasítja azt a vádat, hogy a kormány Horvátországgal szemben jogokat adott volna fel. Horvátország hű a magyar állam eszméjéhez. Vannak ugyan Magyarország ellen szító törekvések, de ezek pusztán véleménynyilvánítások a szólásszabadság védelme alatt és annak körén belül.

Ezután Kovácsévics és Molnár János szólak személyes kérdésben.

Majd Hieronymi válaszolt az interpellációkra, végül Bedőházy János interpellált a lázadás miatt elítélt katonák szabadon bocsátása tárgyában.

Ülés vége 2 órakor.

Bizalmas értekezlet a függetlenségi pártban.

(Fővárosi tudósítónktól)

Budapest, 1904. július 25.

Hirt adtunk arról, hogy politikai körökben egész határozottsággal beszéltek, hogy Tisza István gróf miniszterelnök októberben feloszlatja a képviselőházat.

A hír nagy izgalmat keltett, különösen a függetlenségi pártban, mivel tudvalevőleg Tisza a paktum alkalmával és a képviselőházban is ígérte, hogy a választási reform megcsinálása előtt új választás nem lesz.

A párt jegyzője, Nessi Pál szerdán délelőtt az összes vidéken tartózkodó függetlenségi képviselőknek táviratot küldött, melyben tudatta velük, hogy a civillista fölött pénteken névszerint való szavazás lesz, a szavazásra pedig okvetlen jöjjenek fel.

A táviratnak meg volt az eredménye. A függetlenségi képviselők nagy számban jöttek fel Budapestre, ami egy kis ijedelmet okozott a szabadelvű pártban, ahol megfelelő óvintézkedéseket is tettek: úgy pénteken, mint szombaton, a harmadszor való szavazásban töme-

gesen vettek részt a szabadelvűpárti képviselők, nehogy a függetlenségi párt valami csinyben vagy meglepetésben részesítse a tisztelt Házat.

Nessi Pálnak azonban egészen más volt a terve a párttagok feltelegrafálásában. Csütörtökön este bizalmas értekezletre hívta egybe képviselő társait a pártközhelyiségeibe. Előadta nekik, hogy megbízható forrásból nyert értesülése szerint Tiszának az a terve, hogy októberben feloszlatja a képviselőházat.

Tisza ugyanis gyengének érzi magát az őszi kiegyezési kampány megküzdeésére és attól fél, hogy a 14. paragrafussal való megkötése a vámszövetségnek a saját pártjában is nagy ellenáramlatot fog felkeltetni. Eppen azért elhatározta, hogy októberben megtartja az új választásokat és egyrészt a saját pártjából kibuktatja a megbízhatatlan képviselőket, másrészt pedig az ellenzéki pártokból ki akarja pusztítani azokat a képviselőket, akiknek harciasága az utóbbi események szerepléséből ismeretes. El is készített már egy listát, melyen nyolcvan szabadelvű párti képviselő neve van előjegyezve. O nem törődik ugyan azzal, hogy Tisza a saját pártjából kit akar kibuktatni, de az már fontos rájuk nézve, hogy azért akar magának egy szolgálatkész pártot csinálni és azért akarja az ellenséget megtizedelni, hogy a 14-ik szakasz alapján akarja áterőszakolni a kiegyezést. Az ellen tenni kell. Azt hiszi, ha a költségvetési vitát kihozzák szeptemberig, akkor Tisza kénytelen lesz indennitást kérni, költségvetés nélkül pedig nem oszthatja fel a Házat. Nekik számítaniok kell a kiegyezési vitában a szabadelvű párt ama tagjaira, akiket Tisza ki akar buktatni s ezért meg kell akadályozniok az országgyűlés feloszlatását.

A jelen volt képviselők megütközéssel hallották e bejelentést.

Első pillanatban arra gondoltak, hogy összeállnak és szeptemberig obstrukciót csinálnak, de csakhamar mást határoztak.

— Nem hiszem, hogy Tisza új választásokat csináljon, — mondta Olay Lajos. Ez oly perfid eljárás volna tőle, a férfui szónak oly gyalázatos kijátszása, hogy én nyílt ülésben követném el ellene megbélyegző eljárást. Nem kell tennünk semmit, a választási reform nélkül nem oszthatja fel a Házat.

Hasonló nézetben volt Rákay László is és

így az izgalom lecsillapodott. A költségvetési vita hamar véget ér, mert — mint Olay Lajos mondta, a civillista vitát dirigálta:

— Megadták a választ Chlopyra, — most már mehetünk haza.

Nincs megegyezés.

— Az építésszek és kőművesek között. —

Még mindig kérdéses, hogy sikerül-e az egyezés a nagyváradai építés-vállalkozók és a kőműves munkások között, amely jelentéktelen dologból kezdődött s a vezetők bujtogatása folytán mérgeződött el ennyire.

Izrael Jakab budapesti szocialista agitátor leutazott a fővárosból, hogy az itteni szakegylet vezetőivel intezze a dolgot.

Az építő-munkások most újabb követelésekkel léptek fel, a munkaadók szakegylete által kibocsátott kiáltvánnyal szemben s ez által odavitték a dolog, hogy a békés megegyezés kétséges.

Tegnap reggel a munkások azt kérték, hogy bizottság üljön össze, amelybe egy a munkaadók, mint a munkások 3—3 tagot küldjenek ki.

A munkaadók azonban már megúván a sok herce-hurczát, kijelentették, hogy nem küldenek ki semmiféle bizottságot s nem tárgyalnak tovább, hanem ragaszkodnak a kiáltványban kifejtett álláspontjukhoz s feltételeikhez.

Tanácskozás a rendőrségnél.

Hogy a mostani áldatlan huza-vona békés megoldása még egyszer megkíséreltsék, s ha lehet, a munkások vezérei meggyőzessenek álláspontjuk igazságtalanságáról s az érdekek összeegyeztetésével a béke létrejöjjön, Bordé Ferencz főjegyző tegnap délután felkérte egy az építésszeket, mint a munkások bizalmi férfait, hogy jelenjenek meg a rendőrkapitányi hivatalnál.

Az értekezleten Bordé Ferencz főjegyző,

— Ne igazsá fel magát, asszonyom, — mondtam. — Valószínűleg elrontotta a gyomrát valamivel s innen származik ez a látomány. Az ilyesmi gyakran megesis.

Ezalatt Buquet az óráját nézegette s végül így szólt:

— Ha azt hiszi, Laboullée, hogy a színház nem árt meg neki, legfőbb ideje mennünk.

Adrienne sietve fejtette a kalapját.

— Paul! Paul! Doktor! — libegte. Hallgassatok meg! Utközben nézzünk el egy pillanatra Géraudhoz. Nem mulasztunk sokat: nagyon nyugtalan vagyok.

— Elment az eszed? — kiáltotta Buquet. Mi baja lehetne Géraudnak, hiszen tegnap egészségesen és jó kedvvel távozott tőlünk.

Hanem Adrienne addig könyörgött, míg végre Paul engedett. A cseléd hamar kocsihozott és aztán elhajtattunk Géraud lakására.

Buquet kiszállt a kocsiból és bement a házmesterhez.

— Hol van Géraud ur?

— Délután 5 órakor jött haza, felvitte a leveleit; azóta nem láttam távozni. Ha meg akarja látogatni, hátul a negyedik emeleten lakik. Buquet visszajött a kocsihoz.

— Géraud itthon van, — mondta. — Lát-

hatod, hogy semmi baja. Hanem most siessünk a színházba!

— Paul! könyörgöm, — kiáltotta Adrienne. menj fel hozzá, én rendkívül különösnek találom, hogy ő otthon van, ilyenkor sosem szokott otthon tartózkodni.

Paul kellellenül tért vissza a házba; jókora idő mulán aztán visszajött a kocsihoz.

— Különs, — mormogta. — Háromszor csöngettem és nem nyitott ajtót. Most már én is aggodom.

Adrienne tekintete engem is megrémített.

— Várjanak, — mondtam, — majd én felmegyek hozzá a házmesterrel.

A házmester is különösnek vélte, hogy lakója ott van ilyenkor, holott nem szokott otthon ebédelni soha. Kulcsa lévén a lakáshoz, velem együtt feljött.

Amikor benyitottunk az előszobába, kétszer-háromszor bekialtottunk:

— Géraud ur!

Semmi válasz.

Beljebb mentünk. Csend és sötétség volt mindenütt. Három szobából állott a lakás; az utolsó a hálószobája volt.

— Az éjjeli székényen gyufa van, —

mondta a házmester, aki ismerte a lakás berendezését, mert a felesége takarította.

En tapogattam a gyufa után s egyszerre nedvességet éreztem az ujjaimon.

— Ezt ismerem gondoltam magamban, ez vér.

Amikor végre meggyújtottuk a gyergyát, feltáruit szemünk előtt a dráma. Géraud az ágyában feküdt — szétroncsolt fejjel; kezében még szorongatta a revolverét. Vérrel borított levél feküdt az éjjeli szekrényen:

„Kedves barataim! Ti voltatok az életem legkedvesebbjei...”

Rövid sorokban bucsuzó levél volt ez; de semmit sem mondott el az öngyilkosság okáról.

Valószínűleg anyagi gondok kergették halálba. Megállapítottam, hogy mintegy háromnegyed órával ezelőtt állott be a halál, tehát épen akkor, amikor Adrienne a vizitót a tükörben látta.

Ez az eset, — fejezte be a történetet Laboullée, — mindenesetre különös s gondolkodásra kell hogy ejtse az embert. Azok közül a sajtósági jelenségek közül való ez, amelyeket a tudomány ma több buzgalommal, mint eddig valaha fűrkész.

A legjobban ajánlható az úri közönségnek ruha-beszerzésre

MITTEILER EDE Nagyvárad, Fő-utca.

(Uri Casinó-épület).

TELEFON 520.

angol divat férfiszabó-csész

Szövetek méterenként nálam a legolcsóbb gyári árban szerezhetők be.

mely angol szövetekből a legújabb szabás szerint a legszebb kivitelben készíti *férfi-öltönyöket*, s minden e szakba vágó ruhaneműeket. — Női *costümöket*, valódi angol SZÜVETEK nagy választékban.

Papocsy Ferencz tb. főkapitány, ifj. **Rimánóczy** Kálmán, **Rendes** Vilmos, **Incse** Lajos és **Köblös** Ferencz építő-vállalkozók, továbbá a munkások bizalmi férfiai s ezek között **Israel** Jakab szocialista agitátor Budapestről.

A munkások kiküldötték a többi pontok közül kivenni kívánták a Köblös ügyét, hogy azt külön tárgyalják.

Az építészek kijelentették, hogy ezt el nem fogadják, mert nem jöttek megbízással, hanem csak ön szántukból. Vasárnap délelőtt az építő-iparosok szakegylete értekezletet tart, s az lesz hivatva érdemlegesen határozni a munkások kívánalmait felett.

A munkások kiküldötték különben három pontban foglalták kívánásaikat:

1. Köblös Ferencz vállalkozó kérjen nyilvános becslést, amiért a munka idő alatt olvasó munkás kezéből kezébe kitépte a »Népszavát«.

2. Az összes, ebből az ügyből kifolyólag elbocsátott munkásokat már hétfőn visszavegyék a munkába.

3. Akik az egyes iparosoktól a Köblös házhoz munkába küldettek, de nem mentek dolgozni, a munkabért azért megkapják.

A vállalkozók kijelentették, hogy ezekbe a követelésekbe nem mehetnek be. Köblös Ferencz különben is szóval és írásban is kijelentette, hogy amennyiben neki sértő szándékot imputálnak a Népszavával szemben, az nem áll fenn, mert sérteni nem akart s a munka közben olvasó munkás kezéből bármely lapot kitépelt volna, Köblös ezen kijelentését annak idején tudomásul vették a bizalmi férfiak is, s az ügyet befejezettek tekintették. Most tehát ebben a tekintetben nem tesznek a vállalkozók semmit.

Akik megtagadták a Köblös-háznál az építkezést, azoknak a béreit nem fizetik ki. Ha e tekintetben sérelmeik vannak az engedetlen munkásoknak, elégtételért forduljanak az ipartestülethez. Különben is absurdum olyan időre kérni a bért, amikor a munkát nem folytatták.

Végül arra nézve, hogy a kik a munkaadók rendelkezése daczára megtagadták a Köblös háznál a munkát s ezért elbocsátottak és most vételessenek vissza, — szintén nem nyitkozhattak a jelen volt vállalkozók, hanem ezen kérdést a ma, vasárnap délelőtt tartandó értekezlet elé terjesztik a vállalkozók.

Kijelentették továbbá a jelenvolt építészek, hogy a béke hívei, de a munkások erőszakosságának nem hajlandók a végtelékig alárendelni érdekeiket. Az építő szakosztálya ma, vasárnap délelőtt ülést tart s ekkor fognak határozni fognak a munkabérek emelése; a kellő szorgalom hiányá; a bizalmi férfiak elismerésének felfüggesztése és végül a felett, hogy a Köblös-ügyet kikapcsolják-e ezek közül, vagy együtt akarják megoldani.

Mindezen kérdésekre ma, vasárnap délután, esetleg holnap, hétfőn reggel adnak választ a vállalkozók,

A munkások terrorizmusa.

Minduntalan azt hangoztatják, hogy a munkások is a békés megoldást akarják.

Ez igaz, de csak a munkások egy részére vonatkozólag, mert a többiek erősen terrorizálják nemcsak a munkaadókat, de a békésebb természetű munkásokat is.

Mintegy 100 idegen kőműves munkál dolgozik jelenleg Nagyváradon. Az igazgatók rá-

beszéltek ezeket a munkásokat is, hogy munkakönyveiket vegyék ki s távozzanak a városból.

Ennek célja nincs, mert az összes nagyváradai munkásoknak mindnek van alkalmazása a sok építkezés folytán s így csak kell idegen munkásokat hozatni.

A munkások érdeke, hogy az idegenek elutazását megakadályozzák, mert ezzel végleg elmérgesítik a dolgot.

Eppen ilyen a bizalmi férfiak intézménye is.

A sztrájk feltételekben benne volt a bizalmi férfiak intézménye is; de már az egyezménybe nem vették fel ezt, közös megegyezés alapján. A gyakorlatban azonban keresztül vitték, állítólag a munkások érdekében.

Ez pedig határozottan sérelmes a munkaadókra, mert a bizalmi férfiak arra is vigyáznak, hogy a munkások nem a munkaadó, hanem az ő beosztásuk szerint dolgozzanak. Ebből sok kellemetlen vita keletkezik a munkáért felelős munkavezetővel.

Nem régen még furcsább dolog is megtörtént.

Az egyik építész, aki több helyen épít a városban, egyik munkását a foglalkozásától egy másik építkezéshez rendelte.

A munkás azonban megtagadta az átmenetelt azon kijelentéssel, hogy ő attól a munkától nem mehet el, mert ott bizalmi férfi. S inkább a hét közepén kilépett a munkából.

Ilyenek után a vállalkozóknak önmaguk iránti kötelességük, hogy utját állják a további önkénykedésnek.

A kőműves munkások ma, vasárnap délután a Temesvári sörcearnokban gyűlést akartak tartani, azonban a rendőrség nem adta meg az engedélyt.

Utolsó nap a kántorképző tanfolyamon.

A kántorképző tanfolyamon a tanítás a tegnapi nappal befejezést nyert. Tíz óraker délelőtt O exczellenciája a megyés püspök ur és a főtisztelendő káptalan jelenlétében a tanfolyamon résztvevők a székesegyházban próbaéneklést tartottak, amelylyel mint O exczellenciája a tisztelgés alkalmával tartott beszédében is kiemelte hogy teljesen meg volt elégedve.

Majd a próba után O exczellenciájánál tisztelgtek a tanfolyam hallgatói, akiket is a Kegyelmes Ur igen szívesen fogadott.

Itt a tanfolyam hallgatói megbízásából Pfeiffer József a következő beszédet mondotta:

Nagyméltóságú és főliszt. megyés Püspök, valóságos belső titkos tanácsos, Kegyelmes Urunk és Főpásztorunk!

A történelem tanúsága szerint a szellemi élet bármily terén is csak az az erő lehet következményeiben áldásos, melyet erkölcsi cél irányít; csak ez a munkás ért el nagy eredményt, ki hozzátartozóinak munkakörét meghatározni, tennivalóját kitzúzni képes volt.

Mi sem mutatja jobban a felfogás uralmát, mint az egységes vezetéssel bíró anyaszentegyház, hol is kezdettől minden szellemi munkaságot a maga köré vonva a sokféle erőt és tehetséget egy szent ügy szolgálatában céltudatosan vezeti és irányítja.

Nagyságos és főtisztelendő megyés Püspök ur!

Mi excellenciád joghatósága alá tartozunk s habár kiskörben mozogva egy szép s haladatos pályát futunk meg, mert az egyedüli idő-

vözítő anyaszentegyház szolgálatába szeretett hazánk iránti kötelezettségünket és tartozásunkat is leróhatjuk. Most, midőn hódoló tisztelettel, gyermeki szeretettel és ragaszkodással vettük körül excellenciád apostoli fekkölt személyét engedje meg excellenciád, hogy köszönetet mondhassunk az irántunk tanúsított atyai kegyes gondoskodásért.

Kegyelmes Urunk!

Ma már a kántorképző tanfolyam bevégezése után kiki saját otthonába tér, hálaltel szívvvel gondolva vissza az itt eltöltött értékes és örömteli napokra, mindennapi imánkban kérnifogjuk Istent, hogy védje, óvja, oltalmazza Excellenciád drága életét az életkor legvégső határáig.

A beszéd elhangzása után O Excellenciája a tanfolyam hallgatóinak a következőket mondta:

Köszönöm kedves barátaim az érzelmeket, a ragaszkodást, a tiszteletet, a melyeknek szónokunk kifejezést adott; mondhatom nagy lelki örömmel és gyönyörűséggel adok e köszönetnek kifejezést, mert vigasztalást szerzett szívemnek, hogy a katolikus egyház Fejének utasítása áthatotta az önök lelkét.

Nagy súlyt fektetek az önök működésére; önök az én munkatársaim, akikkel karöltve kell az egyház magasztos céljait megvalósítanom.

Sajnos az életben igen sokan vannak, a kiknek a szívök megkérgeződött, akiknek szívök elzárkózott az isteni elől és a hol a szívök megkérgeződtek ott az önök zenéjének hatalma olvaszthat föl e jégkérget és készíti elő a lelket az evangelium számára. De hogy ezt elhessük szükség-s, hogy az önök működése s lelkésztársaim működésével összhangban az egyház szervezetének megfelelő egységet főtartsa és biztosítsa.

Töltse be szentegyházunk egységének érzete mindenkinek lelkét, hogy az Ur szolgálatában Szentséges Atyánk akaratát és kívánását minél jobban, minél tökéletesebben és odaadóbban teljesithessük és betölthessük.

Ami hivatásunk e földön, kedves barátaim az ur Jézus áldásaiban lelik és találják meg magasztosságát.

A Kalvárián bemutatott szent áldozatnak folytatása és ennek az emberek között terjesztése és híveink szívébe beplántálása az önök hivatása; eme szép érület, ezen szerep körül kell működésüket kifejteni.

Csak így fogjuk azon magasztos célt elérni, hogy az oltári szentség hatásának és áldásainak sikerét biztosítsuk.

Azért mondta ki a jelszót szent Atyánk »megújítani mindent Krisztusban!« össz munkánk által és egyetértve.

Meglazult a kapocs, az egyházi zene eltért hivatásától és a világi zene behatásának engedett, vissza kell téríteni mindenképpen azokhoz az iránypontokhoz, melyet az egyház zenéjében érvényesített.

Igaz, hogy ez nem megy mindjárt, ehhez sok idő kell, de a fő dolog, hogy önök az irányt szem előtt tartásák.

Sok nehézség és akadály fog utunkban fölmerülni és azért nagy igyekezettel és óvatossággal kell azt megvalósítanunk; és ettől semmi akadály ne tartson vissza.

Most még csak a reform kezdetén vagyunk.

Bizottságot fogok szervezni, mely összekötő kapocs képezzen az önök törekvése és a kitűzött ideális cél között.

Hálával vagyok eltelve önök iránt kedves barátaim, hálát adtam abban a templomban az önök sikeréért és megilletődéssel hallgattam önöket és azt gondolom, hogy ha Szent Atyánk is tudja lehetett volna az önök sikerének, ő is örült volna, hogy szent László egyháznak derék kántorai buzgalmuk kitartó eredményével kecsgetet.

Hálás leszek önök iránt kedves barátaim, ha azon az uton fognak haladni, melyet az előadó urak világos és tiszta előadásuk után

soha egy napot sem téve el a magasztos hivatástól.

Büszke leszek önökre, ha a kitűzött cél, érdekében munkálkodva segitenek az eredmény kivívásában.

Ismételen köszönöm, hogy szívesek voltak hívásomra megjelenni. Isten éltesse önöket.

Ö Exzellenziájától az előadó tanárurakat keresték föl a tanfolyam hallgatói; hol is Varga Gyula szép, lendületes beszédben köszönte meg szíves fáradozásukat.

A tanfolyam hallgatói délben még Ö exzellenziája vendégei voltak s a délután folyamán a szélrózsa irányában, kiki saját szeretet-egyházi községére tért — a vizionlátásig.

Megint Mező-Telki.

Nánássy tiszteletes ur megint cikkez a Szabadság tegnapi számában, és most már két és fél hasábon keresztül igyekszik elhitetni a hiszékenyekkel, hogy neki van igaza.

Sem terjedelemben, sem személyeskedő felelésben a tiszteletes urat követni nem akarom; tiltja az izlésem. A két és félhasábnyi kesergőnek csekély tárgylagos, magyára észre-vételem a következő:

A pert a mezőtelki egyház indította, de azt az egyházat Nánássy ur képviseli s a legelőkérdést is ő vetette fel. Az urberesek nem akarják az egyházi törzsvagyont elvenni, esztük ágában sincs a saját felekezettüket károsítani, hanem a jogukat elvitatni nem engedik.

Nem rossz az az utasítás, hogy a mezőtelki rettenetes, kivégzéssel egybekötött szocializmus nyomait jelenleg Nagyváradon keressem, mert a «nyom» a kórházban fekszik. Hát ez az egy «nyom» az a félelmetes valami, amely miatt újságban kellett segítségért kiáltani? Na de lássuk a nyomot. A «nyom» neve Oseña József, meglőtték az élesdi vérengzősör, mint ártatlan bámészkodót, (vadász emelve ellene) polgári állására nézve pedig szabad óráiban — a tiszteletes ur fuvarosa. Tiszteletes ur, valaki mintha ezuttal a saját árnyékától ijedt volna meg.

Nem is kérdem már most, kettőnk közül melyik vette az adatait a fuvarosától.

A fejfák kihányását tagadja a tiszteletes ur. Beszéljenek az adatok. A kérdés s temetőbe utójára Kappel Józsefet temették, a ki meghalt 1890. január 26-án. Ugyanonnán a fejfákat 1896. tavaszán Lakatos Lajos nap-számmal szedette ki a tiszteletes ur. Ha jól számítom, ez kerek hat esztendő, a hogy én irtam.

Az teljesen igaz, hogy saját híveit 1896-ban feljelentette a lalkész ur, de az is igaz, hogy panaszát a járásbíró, továbbá Lakatos József, Fekete Ferencz, Nagy István s más községbeli lakosok előtt visszavonta, bizonynyal mert így jobbnak látta. No de akkor kár erre a perre hivatkozni.

Mindenki örvendezni fog, ha olvassa a tiszteletes ur cikkéből, mennyi mindent tett ő községében — daczára az évek óta tartó viszálykodásnak. S ez öndicséző sorokat olvasva, mindenkinek az fog eszébe jutni, hát még mennyit tehetett volna, ha híveivel igyekszik a béke-és egyetértést fenntartani! Akkor nem lennének hívei, a kik eredményes tevékenysége tanúságaként 5—6 éve nem járnak templomba ő miatta.

Mellesleg megjegyezve, az eredményes működésre való alapítványokat jórészt Nánássy ur elődje, Varga István létesítette, a kit a község ma is rejjongással emleget; hozzájárult a hívek közadakozása.

De elég ennyi. Nem én vittem hirlapba a dolgot, mert izléstelen dolognak tartom, ha valaki kétféle elégtételt is keres: a bíróságtól is, a nagyközönségtől is. Azt azonban megint nem engedhettem, hogy a község, mely rám bízta ügyét, bárminő fórum előtt is, védelem nélkül maradjon olyan ügyben, a melynek igazságáról meg vagyok győződve.

Személyemmel is foglalkozik Nánássy ur. Ha megengedi, erre a térre nem követem. Izlésem, jó érzékem tiltja.

A tiszteletes ur egyként ja legőp sulyt fiatal koromra fektet. Bocsánat, erre csakugyan nincs mit felelni, annál kevésbbé, mert a kor és a cselekedetek közt az ember, hogy is mondjam csak? — nem mindig találja meg a kellő harmóniát.

Dr Krüger Aladár.

UJDONSAGOK.

*** Tisztelgés a püspöknél.** Balogh Kálmán, béli uradalmi főerdész, a püspökségi uradalomnak nem rég kinevezett erdőmestere, tegnap tisztelgett dr. Semrecsányi Pál püspök ur ő exzellenziájánál, hogy megköszönje erdőmesterré történt kinevezését. Ö Exzellenziája kegyesen fogadta az uradalom régi tisztjét, s annak a reményének adott kifejezést, hogy új hivatalát is avval a hűséggel és gondossággal fogja betölteni, melyet eddigi szolgálatában mindvégig tanúsított.

*** Erzsébet királyné szobrának leleplezése Gyulán.** Mint már lepunkban említettük, Gyula város képviselőtestülete meghívta Nagyvárad város közönségét a Gyula Erzsébet-szobor leleplezési-ünnepélyére. A tanács elhatározta, hogy a leleplezésen küldöttségileg képviselteti Nagyváradot.

*** Az orsolyazárda ünnepe.** A nagyvárad Orsolyazárda csendes visszavonultságban, egyedül letennek s a nevelés magasztos ügyének élő tagjai kedves örömmünnepet ülnek holnapután kedden, Anna napján. A zárda templom templom a védszentjének Szent Annának névünnepét. Ez alkalomból a templomban kedden délelőtt 10 órakor ünnepélyes nagy mise lesz s ezt megelőzőleg fél 10-kor szentbeszéd.

*** A gyermekkórház kibővítése.** Ragány János főszámvevő azt a javaslatot terjesztette a városi tanács elé, hogy a gyermekkórházat 12 ágygal bővítsék ki. A mostani kapualjából körterem lesz s az új kaput emelle csinálják. A különálló épületben pedig a főorvosnak rendelőszobát rendeznek be. A betegek tömeges jelentkezése már nagyon szükségessé tette a gyermekkórház kibővítését.

*** Műkedvelő fényképkiállítás.** A műkedvelő fényképészek körének választmánya elhatározta, hogy a műkedvelő fényképészek tevékenységre ösztönzése és egymás megismerése céljából Nagyváradon kiállítást rendez, melyen minden műkedvelő fényképező fényképfelvételeit, azok minden fajta másolatát, vagy nagyítását kiállíthatja. Ez a kiállítás folyó évi szeptember 14—20. napjaira van tervezve, külön bizottság fogja a bejelentéseket nyilvántartani, s rendezést eszközölni. Kiállítani lehet: negativeket, diapositiveket, minden másolat és nagyítást füzetekben, vagy felragasztott képeket.

A kiállításra szánt tárgyak a megnyitás előtt négy nappal előbb a kiállítás helyiségébe lesznek szállítandók. A kiállítás napja és helyisége kéző időben közhírré fog tétetni. A kiállítás kör tagjai közül ezen kiállításon részt venni óhajt, szíveskedjék a neki megküldött bejelentési lapot kitölteni és azt folyó évi aug. 15-ik napjáig Hanslian kávé I. titkárhoz eljuttatni. Kéri a kör a tagok részvételét a kiállításunkban, mert reméli, hogy ez által nemcsak kellemes szórakozást nyújt tagjainak, nemes versenyre alkalmat a műkedvelő fényképezőknek, de egymás munkáinak és sikerének megtekin-

tése által tette is buzdit, s hathatósan előmozdítja azon célt, melyet a kör maga elé tűzött.

*** Adakozások a városi árvaház javára.** Dr Popovics Györgyné 1 putton barackot és 1 putton almát. * Dr Kornstein Lajosné 1 putton barackot. A latin szert, püspöki uradalom nevében nagyságos Erőss Rezső jószágigazgató 25 kéve zsupp szalmát adományozott a városi árvaház javára, mely kegyes adományokért midőn köszönetet mondok, egyben Nagyvárad város árvaháza igazgató választmányától nyert felhatalmazás folytán bizalommal fordulok a város szűz, kert és földtulajdonosaihoz azon tiszteletteljes kére-ssel, hogy az árvaház jótékony működését adományaikkal elősegíteni szíveskedjenek. Nem pénzbeli hozzájárulást kértünk az árvaház részére, hanem azon felesleget, mely a gyümölcs és élelmiszer készletből megmarad és nélkülözhető. Ezt a felesleget kérjük a jöttendő emberektől az árvák részére, akiknek végtelen örömet fog okozni a legkisebb adomány is az árvaház rendeltetését nagyban elő fogja segíteni. A kik nemés szívükre hangzva a városi árvaház gondnokságához (Schlauch-tér 20. sz. emeletes épület) adományait elküldik ezerszeres köszönetét a felsegített árvákhoz fogadják már ez alkalommal is. A nyújtott adományok a helybeli hirlapokban fognak nyugtáztatni. A városi árvaház női választmánya nevében: Des Echerolles Kruspér Sándorné elnök.

*** A Városliget rendezése.** Rátkay József 19 érvel ezelőtt vette át a Nagy-hidón alul levő fűzest. Evénként pár száz forintot kapott s fáradt, dolgozott. Az lett a köszönet, hogy elvették tőle. Azonban belátták, hogy pénz nélkül mit sem lehet csinálni s újból visszaadták Rátkaynak, aki eddig is a saját keresményéből áldozott a liget czéljaira. Pár száz korona évi segély mellett azt kívánják, hogy paradicsomot csináljon ebből az elhagyott területből, míg más oldalról kiad a város 12000 koronát évenként a köztérnek fenntartására s minden tér el van hanyagolva, gondatlanul hever, mintha nem volna gazdája. Rátkay József most azon kérelemmel fordult a városhoz, hogy a költségvetésbe partokra felvett 13000 koronából a megmaradó egyezer koronát adja át neki a város a Városligeti-tó kitisztítására és a többi szükséges rendezésre.

*** Eljegyzés.** Lőrinczy Rezső vármegyei tisztviselő eljegyezte özv. nyiri Szabó Józsefné kedves és szép leányát Irénkét.

*** Ongyilkos földműves.** Nyegró Péter sergesti földműves tegnap reggel agyonlőtte magát. A házbeliek a durranásra behatoltak az Ongyilkos szobájába. A szoba földjén még vánglott a szerencsétlen ember, aki azért vetett végett életének, mert adóságaiért árverést tűztek ki kis vagyonkájára. Nyegró még akkor is élt, mikor orvos érkezett a helyszínre, de pár perc múlva kiszervezett. Az ügyesség megadta a hulla eltemetésére az engedélyt.

*** A Kakas Márton legújabb számából.**

A részeg ország.
Tisza István azt mondta, hogy az egész ország részeg. Ö pedig nem akarja, hogy a világot részegszinben lássuk, hanem -- feketesárgában...

Hülsen ellenében.
A Tisza-család igazán mértékletességre szoktatja az országot. Tisza Kálmán azt hirdette, hogy a szegény ember egyen krumplit. A fia meg arra tanit, hogy igyunk rá vizet.

Barátnők.

Nagysága: Maga Dobozinénál, az én barátnőmnél szolgált azelőtt? Miért ment el onnan?

Szobaleány: Mert a nagysága észrevette, hogy meglestem, amikor egyszer öltözött?
Nagysága: Ah, megfogadom, de mindent el kell mondania.

Uj betegség.

— A Mayer pénztárosa megint megszökött?
— Igen, *ellátási visszketegségben* szenved.

Fotografusnál.

Segéd (a pácienshez): Kérem, ha jó képet akar, tessék nevetni.
A páciens: Hangosan?

Ismeri a barátait.

— Ha főnyereményt csinálnál, hogy adnád tudtára a barátainak?
— Kiméletesen.

Ménesetek.

Ifjú feleség (férjéhez, a ki tanár): Mit dolgozol édesem, ilyen késő éjjel?
Férj: A helyesirási hibákat javítom a barát-
nőid leveleiben, a melyekben a házasságunkhoz gratuláltak.

* **Orgona avatási ünnepély és dalestély.** A nagy-várad-újvárosi ev. ref. egyházi Enekkar az újvárosi ev. ref. templomban f. év szept. hó első felében orgona avatási ünnepélyt rendez. Ekkor lesz a gyülekezetnek bemutatva és a használatnak átadva az új, modern s nagyobb szabású orgona, melyet az Enekkar a rendezni szokott dalestélyek jövedelméből készített. Ugyan azon nap este a »Fekete Sas«-ban az orgona készítése árából 6800 kor.-ból még fedezetlenül levő összeg pótlására dalestélyt rendez az enekkar és már meg is kezdte ez irányban működését s arra törekszik, hogy olyan műsort adjon, a mely a n. é. közönségnek élvezetet nyújtson. Kéri a n. é. közönség szives jóindulatát az enekkar.

* **Bodnár János könyve.** Bodnár János közs. isk. tanítónak a »Szülei ház meg az iskola« című érdekes és tanulságos munkáját a Múzeumok és Könyvtárak Országos Tanácsa a Népkönyvtárak jegyzékébe fölvenni rendelte.

* **Felhívás.** Mikó Antal várad-velencei lakos felkéri mindazokat, kik Antal fiának hollétéről tudomással bírnak, hogy azt vele tudatni sziveskedjenek. Nevezett fiu, ki 18 éves, zölacsony természetű, szája szélén forradás van, ezéltől két hóval elhagyta a szülői házat s azóta hollétéről nem tudnak. Ertesítést kér Mikó Antal Nagyvárad-Velence, Nagy-Szöllősi utca.

* **Rejtélyes gyilkosság.** Borzalmas bűntény tartja izgatottságban Budurásza község lakosait. Laza Juon odaváló földművest tegnap reggel felakasztva találták istállójának ajtajára. Az esetről rögtön jelentést tettek a község előjáróságának és a csendőrségnek. A hatóság emberei a helyszínre menve, levágták a hullát a kötélről. A megejtett vizsgálat alkalmával kiderült, hogy a szerencsétlen ember gyilkosság áldozata lett. A gyilkosság gyanúja az elhunyt testvérére irányul, mert az az előtte való nap estéjén összeveszett a bátyjával s azt a hátán fejszével meg is sebezte. A hullán több kisebb nagyobb sérülés látható. A csendőrség letartóztatta Laza Tógyert, az áldozat öccsét. A törvényszéki bonczolást ma fogják megejteni, mely hivatva van fényt deríteni a rejtélyes ügyre.

* **Meglopott táblabíró.** Agrikola Adolf debreczeni királyi táblai bíró lakásába e hó 19-én ismeretlen tettesek betrtek s kétszáz korona értékű ékszert elloptak. A rendőrség nyomozza a megugrott betörőket.

* **Hűtlen süteménykihordó.** Fried Mór pékmester tegnap délután panaszt emelt a rendőrségen Weisz Sámuel süteményelárusító ellen, mert az negyvennyolc korona értékű sütemény elsikkasztása után megszökött Nagyváradról. A hűtlen süteménykihordó már

többször visszaélt gazdái bizalmával s megugrott a reábizott áruikkal. A rendőrség nyomozza Weisz Sámuel.

* **Meglopott napszámos.** Bika György napszámos Aradi-úton levő lakásába tegnap éjszaka ismeretlen tettesek bemásztak s a szegény ember összes ruháit ellopták. A ielketlen gazemberek az ablak befeszítése után halottak be a lakásba. A meglopott napszámosnak az egész vagyonkaja abból a pár darab ruhából állott, miket a tolvajok elemeltek. Bika jelentést tett az esetről a rendőrkapitányságnak, mely nyomozza a megugrott tolvajokat.

* **Elveszett f. hó 22-én a Püspök fürdőig egy drapp színű kangarn szövetű női kabát halovány piros selyem béléssel, ujkánál krém csipkével, hajtokáján 4 csipke madeilon. Megtaláló jutalomban részesül a rendőrségen.**

x **Különlegességek gyűjteménye.** A ki női divatcikk terén valódi különlegességeket és exquisit újdonságokat akar látni, melyek máskülönben csakis világvárosokban láthatók, az nézze meg a Kovács L. és Társa. Nagyváradon (Zöldfa-utca, Deutsch K. üvegkereskedésével szemben) újonnan megnyílt nagy női divatruházat, mely látványossági számba megy. Tessék e jőnévű, megbízható czég mai számunkba közzétett hirdetését figyelmére méltatni.

x Tisztelettel hívjuk fel lapunk olvasóinak szives figyelmét **Sz. KOCSIS JÁNOS** katonai, egyenruházati, férfi-szabó czég lapunk mai számában közölt hirdetésére 606

Egy játéklabda története, vagy mire jó a rendőrség?

Risum teneatis! . . . A napokban a Körörszbe ejtette egy kis fücska a játéklabdáját. Nem valami különös eset, ugy-e? . . . megtörténik máskor is, mással is. A Körörsz imbolygó hajjai aztán körül csobogták, játszi kedvvel hömpölygették, hátukon meghordozták, eldélgettek és játszadozva vitték tova . . . tova . . . A kis lapda nyilván jól érezte magát, hamar beletörődött új helyzetébe. Ugy is az volt a rendeltetése, hogy játszanak vele. Hogy aztán kicsoda játszik vele, az tökéletesen közömbös volt rá nézve. Csak azt vehette számításba, hogyan játszanak vele. Ebből a szempontból pedig minden esetre javult a helyzete. — Hanem a kis fiu dehogyan törődött bele abba, hogy *mások* játszanak az ő lapdjával . . . Meg kellett keríteni a lapdát minden áron. Semmi könnyebb Egy ígért hatosért akadt vállalkozó, aki belement a vízbe és kifogta a lapdát. Es meg lett volna az öröm, ha . . . De ott a bökkenő, hogy csak az ígért hatos ellenében voltak hajlandók kiadni a lapdát. Hogyan! Csak nem fizet egy 15 krajczáros lapda kifogá- a fejében 10 krajczárt jutalmul — vélte a fücska apja. — Csak meg érdemlem tán, ami-rt a vízbe mentem a lapdáért az egy hatost, meg is ígérték, véleked- t a lapda megmentője . . . Es nem adta oda a lapdát semmi kérésre, csakis a hatos ellenében.

Hát — és itt kezdődik a komikum — az apa panasza ment a rendőrségre. Városi állatorvos a panaszos — gondolták a rendőrségen — hát megéri, hogy két rendőrt mozgósítsanak érte. S ugy lőn, a mint gondolták. Fél napi utánjárás után jelentés tétetett, hogy nincs meg a lapda . . .

Addig k-resd, míg meg nem találod! Nekem lapda nélkül elő ne kerülj.

— Nos újra keresésére indultak az elvitt lapdának és két napi hajsza után megkerült a 15 krajczáros lapda.

Lám-lám! Nem is tudtuk. Hát arra való a rendőrség hogy holmi 15 krajczáros lapdát hajszoljon két napon keresztül szünet nélkül két rendőr is? Risum teneatis! . . .

A rendőri sajtóiroda most meg azt közli velünk, hogy ismeretlen tettes Krisztó Miklós nyug. á. vaszéki ülnök Szent János utcai lakásának padlásáról a ruhaszárító kötelel ellopta.

Mit követel tőlünk az egyházzenei reform?

Kiadja: Dr Bundala János.

(Vége.)

Odáig jutottunk, hogy a katolikus istentiszteletnek a fogalmát is meghamisították. A kis responsoriumok még meg maradhatnak, azoknak életét biztosítja a rövidségük, de hogy mi legyen a jelentőségük, miért fordulnak elő ismételtlen, miért nem énekel a pap a Páter noster utolsó kérését is miért kezdi meg a Glóriát s Credót a pap, s miért kell azt végig énekelni, miért kell az Intruitust a többi változó énekkel együtt énekelni, mik azok a latin szavak, melyekkel a kalendáriumban a vasárnapok jelöltetnek, arra ma már nem gondol senki. A choruson muzsikálnak vagy a nép énekel, azért, hogy kitöltéssék az az idő, a mikor a pap hallgat, mint a színházban kitöltik a pansákat zenével, (vagy a circusból bohócot) a közönség mulattatására. Nemcsoda, ha odáig jutottunk, hogy mindenki tetszése szerinti választ csinál magának.

Minden misekönyv elején találhatók bullák és rubrikák a szent misét szabályozó rendelkezések és ezek közt V. Pius azt rendeli, hogy legyen a szent mise énekelve, vagy csak csendben mondva, eltérni a misekönyv előírásaitól sohasem szabad és ezek a szabályok épp úgy kötik az énekkart, mint az áldozópapot; s ez egészen természetes, mert miért volna kevésbbé fontos az introitus, gratuale stb., mint az epistola és evangelium, azt pedig még senki se vonta kétségbe, hogy az énekes misénél ezeket énekelni kell, vagy miért nem szüntetik be a ministrálást, hiszen a fiúnak is meg kell tanulni a mondandókat, — és mi a kántornak a rendeltetése? — az nem végez miseszolgálatot, a papnak s egyházi előjárásnak nem kell vele törődnie minden tekintetben: ugy is, hogy képes legyen megfelelni, ugy is, hogy lelkiismeretesen megfeleljen, de hogy meg is élhessen, mert szintén altári deservit.

S miért képez a misékközti kivételt a Requiem, itt még a legkevésbbé egyházas szellemű zeneszerzők is megzenésítették az introitus, meg a communiót is, — hát más mi-éknél miért nem kellene ezeket énekelni? A Requiemet még ugyszólván mindentől, ha nincs is enekkar, a kántor énekel egyedül és akkor tudnak mit csinálni a hívők. Nagyon szomorú, ha azzal érvelnek a liturgikus törvények ellen, hogy a hívők nem tudnak imádkozni, — tanítsák meg őket! — Kiment-e az az egyházpoltikai törvényeknek tág lelkiismeretét, mert sokaknak nem tetszett az egyház szigorú álláspontja?

Nagyon jellemző, hogy épen az eretnekeknek, és az egyház ellenségeinek szolgál leginkább botrány kövül az egyház hivatalos nyelve, és legjobban azok követelik a népnyelvének a használatát az istentiszteletnél, akik nem járnak istentiszteletre.

Az egyház sohasem volt ellensége népének, és a legrégebbi időkől vannak minden népnek vallásos énekei, melyeket templomban és ájtatosságoknál énekeltek. De miudennek meg van a maga helye és ideje.

Avval nem mentheti magát senki, hogy a liturgikus törvények, csak a nagy templomokat kötelezhetik, ahol énekkart lehet tartani, mert az egyház nem a templomok nagysága szerint különbözteti meg a szent mise ünnepélyességét, hanem a szerint csendben lesz-e mondva vagy énekelve. az assistensek száma sem változtatja meg lényegileg az ünnepélyességét.

Másrészt avval sem mentheti magát senki, hogy székesegyházokban sem tartják meg pontosan az egyházi szabályokat, mert abból az következik, hogy azok is vétkezőek.

A Cecilia-egyesület nagyon jól tudja, hogy a mostani állapotok a kedvezőtlen körülmények folytán annyira fogva tartják az emberek szívét lelkét, értelmét és akaratát, hogy még nagyon sokáig fog tartani, míg a közvélemény ügyének pártját fogja.

Nem lehet ez állapotokkal oly könnyen

elbánni, mint a táblára írott hibás dolgozattal. Még olyanok előtt is, akik nem ellenségei a reformnak, sok követelés érthetetlen, melyet később nemcsak természetesen, hanem nagyon fontosnak is fognak találni. Az ellenszenv legnagyobb részét csak az ellenkező gyakorlat megszokásából származik.

Azt az ellenérvet még említeni is szégyen, hogy ha mindent fogunk énekelni, akkor rosszabb lesz az istentisztelet. Milyen türelmesen várakozunk a nagyurak előszobáiban s milyen hamar elmúlik az idő a kerekasztaloknál, társaságban stb. Jaj az egészen más!

A Cecilia-egyesület nem akar katolikussább lenni, mint az egyház, hanem csak az egyház akaratának és törvényeinek iparkodik érvényt szerezni; s ezen törvények nem oly lényegtelenek, amiknek azokat sokan gondolják, már csak azért is „si hoc in viridi, quid in arido?” ha nem tartjuk meg a liturgikus törvényeket, hogy követelhetjük a fejelem megtartását másoktól? Különösen okvetlenül rossz vért szül ezen könnyelműség a fiatal levitákban s nem egynek ez lett a vesztének forrása, hogy azt látta „aliter in Phœria, aliter in praxi.”

A Cecilia-egyesületnek nem főcélja az egyházi zene megreformálása, hanem ez csak eszköz, a cél, a hitélet, katolikus öntudat s egyházas érzés élesztése a liturgikus törvények pontos betartása által.

Nagyon tévednek mindazok, akik azt gondolják, hogy az egyházi zene ügye a zeneművészek dolga.

Nem zenéről, hanem egyházi zenéről beszélünk, s azt követeljük, hogy a zenének egyházinak vagyis liturgikusnak kell lennie s e tekintetben kellő irányítással szolgálnak minden papnak az egyház törvényei.

A plébánosnak nem kell a képzőművészethez értenie, hogy meg tudja különböztetni a szent-szobrot Vénusz-szobráról, talán nem tudja megkülönböztetni az építészeti stílusokat egymástól, de a pajtát csak nem fogja templomnak nézni, és a kazulát a Frack-tól csak megfogja különböztetni?

S így azt is fogja tudni: induló-e az vagy keringő, amit Kyrie könyörgése helyett játszanak? A nélkül, hogy zeneművész volna, tudni fogja, énekeltek-e az introitust, gradualét stb., folytatták-e a Glóriát vagy pedig népéneket énekeltek, énekeltek-e az „Instrum animæ” Offertoriumot vagy „Ave Maria”-t?

Mozart Requiem-jénél, Liszt esztergomi miséjénél, de egyes népénekeknél nem kell sokáig várni a papnak? Es a vasárnapi „de es” officium nem hosszú? és a legegyszerűbb megoldás, ha el nem mondjuk?

Az egyházi ének fontosságát belátta Luther is, mert bár a szent misét eltörölte, a latin éneket megtartotta, mert tudta, hogy ennek eltörlése nagy botrányt okozott volna a nép között. Jól tudjuk, hogy a nép nyelvének fontos szerepe van a művelődés terén, azért elő is mozdítjuk e célt a tisztességes népének által, de kath. liturgiába való bevezetése mennyi erőszakoskodásba került, mert célja nem volt más, mint a nemzeti egyházak légvárásával a katolikusokat Rómától elszakítani. S így ha nem is egyedüli, de mindenestre hathatós eszközök fog szolgálni a katolikus érzés és gondolkodás mód élesztésére a liturgikus törvények okos és értelmes keresztülvitele.

EGYESÜLETEK.

Iparos Ifjak közgyűlése. Meghívás. Felhívom a nagyváradai Iparos Ifjak Onképző egyesületének t. tagjait, hogy folyó hó 24-ikén, azaz ma vasárnap, délután 3 órákor tartandó rendes félévi közgyűlésen megjelenni sziveskedjenek az egyesület helyiségében. Nagy János h. elnök.

MULATSÁG.

A 48-as nép kör ünnepe és táncestélye. Megemlékeztünk tegnapi számunkban arról, hogy a 48-as népkör abból az alkalomból, hogy dr. Barabás Béla képviselő mint táncestélyünk védnöke körünkbe érkezik, ünnepélyes összejövetelt tart, a kdr. (Körözs-utca) Szabó Gyula házában levő helyiségében délután 5 órákor, az ev. ref. énekkar közreműködése mellett. Hova dr. Barabás Béla mint a kör disz. elnöke a táncestélyt rendezőbizottsági tagoktól kísérve egyenesen a vonatból 3 órákor fog bevonulni. Este pedig a táncestélyen fog részt venni, melyen az ev. ref. énekkar, lelkes magyar népdalokkal fogja mulattatni a vidadni vágyó közönséget.

Népiünnepély a Rhédey kertben. A Rhédey-kert felügyelősége és a Nagyváradai Ipartestület Ifjusága Onképző-Egylete július hó 31-én, vasárnap délután a Rhédey-kerti lövöldé helyiségében Nagy népiünnepélyt rendez, bika- viadallal egybekötve. Este zártkörű táncestély lesz. Tánc kezdete este 8 órákor. Belépti díj személyenként 1 korona 20 fillér. Feltűzések köszönettel fogadtatnak.

NYILTÉR.

Lakás.

1. 3 utcai szoba parquettel, 1 udvari szoba, előszoba, fürdőszoba, cseléd-szoba, kamara, mosókonyha, pincze;
2. 3 utcai szoba, előszoba, fürdőszoba, konyha, kamara, cseléd-szoba, mosókonyha, pincze;

Kórház-utca, 11. számú újonnan épülő házban nov. 1-re kiadó.

Értekezhetni

880

Özv. Waldmann Lajosnéál,
Fő-utca 14.

A jó munka a legjobb reklám

Ki javítja meg olyan bámulatos olcsón és pontosan az óráját, mint

Freund Benjamin.

Miért? Mert a legjobb gépekkel és munkaerőkkel van ellátva. Ékszer vagy órát csak

Freund Benjaminsnál

vásárolhat legolcsóbban, miért? mert kis hásszonnal is megelégszik.

Fél árban kinél kap szemüveget, hő- és lázmérőket, azt is csak

Freund Benjaminsnál.

Miért mert megvett potom árért egy raktárt.

Van-e törött vagy ócska arany és ezüst eladó vagy cserébe akar.

Freund Benjaminsnál

értekesítheti legjobban. Ékszer javítást hallatlan olcsóért eszközöl.

Ki nem tudja, hogy hol lakik az a

Freund Benjamin,

mű-órás, ékszerész és látszerész, az figyelje meg

Nagyvárad, Fő-utca, Széchenyi-szálloda épület

TAVIRATOK.

Strossmayer állapota.

Budapest, jul. 23. (Saját tud. táv.) Strossmayer püspök állapota folytonosan javul. Orvossai remélik, hogy pár nap alatt visszanyeri teljes egészségét. A püspök már is élénken társalog környezetével. Szemlátomást jól esik neki az általános érdeklődés, melylyel javulást mindenfelől kísérik.

Egy hercegnő balesete.

Tátrafüred, jul. 23. (Saj. tud. táv.) Megczáfolják, mintha Izabella kir. hercegnőt bármiféle baleset érte volna.

Fenyő Sándor ügye.

Budapest, július 23. (Saját tud. táv.) A rendőrségi vizsgálat kiderítette, hogy Fenyő Sándor egy volt cselédje révén külön házat tartott, a hol szennyes kéjvágyának szabadon áldozott. A fiatal leánykát volt cselédje kerítette. Fenyő egy-egy leányért hir szerint 25 forintot fizetett.

Házkutatás a Societa Gymnastica épületében.

Trieszt, július 23. (Saj. tud. táv.) Tegnap és ma a vizsgálóbíró rendeletére a feloszlatott Societa Gymnastica épületében újból házkutatás volt a rendőrségi közegek és kézművesek segítségével. Hir szerint a házkutatásnak még nincs vége.

A háboru.

A liaotungi csatáról.

Tokio, jul. 23. A liaotungi csatában a japánok 420 embert veszítettek. Az oroszok veszteségét 1000 főre becsülik. Kuroki tábornok kényszerítette az oroszokat a Csi folyó mellett lévő megerősített állásukat a Motyien-szorostól északnyugatra és Ampintól keletre feladni. A küzdelem 18-án kezdődött és a következő napig tartott. Kuroki 18-án reggel nyomult előre és az oroszokat a Csi folyó mentén követte. Az oroszok látszólag észak felé vonultak vissza. Két zászlóalj nyolcz ágyúval hirtelen megfordult és heves támadást intézett az orosz előrsre, mely súlyos veszteséget szenvedett. Erre az oroszok a folyamtotól védett magaslatot szállották meg. Ejjél körül megújították a japánok a támadást. Előkészített tűzérési támadás után a japán vialogság rohamot kezdett, bár a tűzéréség védelmezte, mégis sokat veszített az oroszok heves tüzelése miatt. A roham mégis eredménytelennel járt. Reggel fél 4 órákor az oroszok megkezdték a visszavonulást.

Oku hadserege.

Budapest, július 23. (Saját tud. táv.) A Daily Telegraphnak jelentik, hogy Dacsicsaónál az oroszok erős hadállásban vannak. Oku tábornok előrenyomulásában elfoglalta Csingpulingot. További előhaldását 30 óras eső akadályozta meg.

Angol-orosz konfliktus.

Budapest, július 23. (Saj. tud. táv.) Londoni távirat szerint Anglia megelégszik Oroszország elégtételadásával. A Malakka miatt támadt konfliktus e szerint békés elintézését nyert. De fenmaradt

még a Dardanellák kérdése, melyeken orosz hadihajók kereskedelmi zászlók alatt átmentek.

London, július 23. (Saj. tud. táv.)
A Reuter-ügynökségnek jelentik Pétervárról: Itt az hírlik, hogy az orosz kormány ama kijelentése, hogy az önkéntes hajóhad gőzösei az angol hajókat nem fogják többet zavarni, főképen a csár közbenjárására vezethető vissza, ki tegnap Lamsdorff gróf külügyminisztert kihallgatáson fogadta. Lamsdorff gróf hosszabb beszélgetést folytatott a francia nagykövettel is.

Elfogott gőzös.

Budapest, jul. 23. (Saját tud. táv.)
A Hamburg—Amerika—Linie hajózási társaság egy gőzöst az orosz flotta elfogta a Vörös-tengeren és orosz lobogó alatt, orosz személyzet egy orosz tiszt parancsnoksága alatt Suez-be vitte.

REGÉNYCSARNOK.

A brixtoni rejtély.

Büntügyi regény. —
Írta: A. C. D. (Angolból.)

Kívül erősen megrángatták a csengőt, Holmes lassan felkelt és székét közelebb tolta az ajtóhoz. Hallottuk, amint a cseléd leszaladt a lépcsőn, végig ment a folyosón és visszatolta a vasreteszt az utcaajtón.

— Itt lakik dr. Watson? — kérdezte valaki erős, tiszta, de kissé nyers hangon.

A cseléd választ nem hallottuk, de hallottuk, amint a kapu becsapódott s valaki lassan jött fölfelé a lépcsőn. A járása azonban tétova és eszozogó volt. Holmes arczán nagy-meglepetés tükröződött, amint a közelebb lépteket hallgatta. Az ismeretlen egyre fölfebb jött, most végigtotyogott a rövid folyosón, megállt az ajtó előtt és halkán kopogtatott.

— Tessék! — kiáltottam hangosan.

Es a durva, szálás férfi helyett, akit vártunk, nagyon öreg, ránczos képtű asszony csoszogott be az ebédlőbe. Ugy látszott, hogy lámpásunk erős fénye elkápráztatta a szemét, mert mintán bölintott egyet üdvözlésképen, pislogva nézett ránk gyuladással, karikás szemével és idegesen, reszkető ujjakkal keresgélte a zsebeiben.

Lopva rápillantottam Holmesre, akinek az arczán oly elkéseredett, bosszus levertség látszott, hogy alig birtam elfojtani kacagásomat.

A vén satrafa egy esti lapot vett elő a zsebéből, és rámutatott a Holmes hirdetésére.

— Ez hozott ide engem, jó urak — szölt ismét nyájasan hajlongva. — Az arany karikagyűrű, amely a Brixton-uton veszett el. Ez a gyűrű a Sally leányomé, aki csak most egy éve ment férjhez és az ura kormányos egy helyi gőzösn és a jó Isten tudná, hogy mi történték, ha meg nem kerülne ez a gyűrű! ... mert a vöm bizony hőrcsökös természetű ember mindig, ha pedig iszik, akkor Isten mentesen meg mindenkit az öklétől! Hát ugytörtént, kérem, hogy a Sally leányom a múlt éjszaka a cirkuszból volt és ...

— Ez az a gyűrű? — kérdeztem s fölmutatom a Holmes gyűrűjét.

— Hála a jó Istennek! — kiáltott föl a vén csoroszlya, összecsapva kezeit. — No, meg is örül a Sally ma este! ... Hát persze, hogy ez az.

— Es hol lakik ön? — kérdeztem, fölvéve a czeruzát az asztalról.

— Duncan-utca 13. Az bizony elég messzire van ide.

— Nem tudok cirkuszt a Duncan-utca és a Brixton-ut közt — szölt most Holmes hirtelen.

Az öreg asszony lomhán arra fordult és élesen Holmesre nézett gyuladással, vörös szemével.

— Ez az ur az én lakásomat kérdezte, — szölt aztán vontatva. — Sally leányom a Mayfield-téren lakik.

— S mi az ön neve?

— Az én nevem Sawyer. ... a leányomé Dennis. ... a férjét hívják Dennisnek; Tom Dennis kemény legény, alig akad párja egész Londonban a kormányosok közt. ... tisztelik, becsülik is, míg a hajón van, de ha partra teszi lábát, a bor meg a pálinka ugy megvadítja, hogy ...

Holmes intett nekem, mire félbeszakítottam a vén asszonyt.

— Itt a gyűrűje, mrs. Sawyer, kétségtelen, hogy az ön leánya vesztette el s én örök, hogy visszaadhatom jogos tulajdonosának.

A vén csoroszlya egyre hálálkodott, áradozva köszönte meg a szivességemet, aztán bókkolt, hajlongott és kicsoszogott a szobából.

Alig ment ki, Sherlock Holmes is fölgrött és beszaladt a szobájába. Pár pillanat múlva ismét visszajött, csak épen az ulsterköpenyegét vette föl.

— Utána megyek, — szölt gyorsan, — bizonyos, hogy czinkostársa a gyilkosnak és a nyomára vezet. Ne fektődjek le, míg visszajövök.

Alig csapódott be az utcaajtó e különös látogató mögött, már Sherlock Holmes is leszaladt a lépcsőn és óvatosan kisurrant az utcára. Aztán, kinézve az ablakon, láttam a vén csoroszlyát, amint lassan totyogott az utca tulsó felén, míg fölözöje pár lépésselutána ballagott, az utca innesső felén.

Vagy helytelen az egész theóriája, — gondoltam magamban, — vagy pedig most megtalálja az egész rejtély titkát.

Nem volt rá szükség, hogy Holmes kérjen, hogy ébren várjam meg, míg hazajön; ha még ugy akartam volna is aludni, éreztem, hogy lehetetlen mind addig, míg csak meg nem halom kalandja eredményét.

Féltékeny lehetett, mikor Holmes elment. Fogalmam se volt, hogy meddig maradhat ott, de azért elszántan pipáztattam a szófán és szórakozásul lepozgattam Murger nevezetes könyvében: — Vie de Bohème ...

(Folyt. köv.)

KOZGAZDASAG.

Határidők.

Budapest, jul. 23.	
Buzaáprilisra	7.88
Buza október	7.86
Tengeri	8.26
Rozs okt.	8.6
Zab ápr.	8.90
Káposzta, repce, aug.	11.900

Értéktőzsde.

Budapest, jul. 23.	
Osztrák hitel	685.50
Magyar hitel	749.50
Allinvasat	694.
Rimamurányi	488.
Magyar jelzálog	585.25
Salgótarjáni	
Wagon-kölcsön	

Hivatalos árfolyamok.

budapesti áru- és értéktőzsde 1904. jul. 23-án.	
Magyar aranyjárdék 4	118.50
Magyar koronajárdék	97.85
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4	19
Magyar vasuti kölcsön ezüstben 2 1/2%	
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	98.
Magyar földterhermentesítési kötvény 4%	57.
Italmérségi jog megváltási kötvény	
Horváth szlavon földterhermentési kötvényt	108.09
Magyar nyeresémsorsjegy-kölcsön	4.62
Tiszaszabályozás és szegedi sorsjegyek-kölcsön	98.75
Osztrák járadék papirban	99.75
Osztrák járadék papirban	118.50
Osztrák járadék aranyban	99
Osztrák korona járadék	1.52
Osztrák államsorsjegyek	16.15
Osztrák magyarban részvény	769.50
Magyar hitelbankrészvény	640.50
Osztrák hitelintézet részvény	639.50
Párisi vista	19.01
29 frankos arany (Napoleon'dor)	117.80
Németbirodalmi márka	289.45
Londoni vista	95.52
20 márkás arany	28.44

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCKICS GYULA.

A Polgári Takarékpénztár Részvénytársaság Nagyváradon.

Részvénytőkéje teljesen befizetett félmillió kor.

Betéteket elfogad előnyös feltételek mellett könyvecskékre vagy folyószámlára.

Leszámítol magán- és üzleti-vátókat a legmérsékeltebb kamatláb alkalmazása mellett.

Előleget nyújt értékpapirokra zálogkölcsön vagy folyó számla alakjában.

Vesz és elad tőzsdén jegyzett égtékpapirokat és bevált értékpapir szelvényeket és sorsolt értékeket.

Kézi zálogosztályában (Kossuth Lajos-utca 4 sz. földsztn) pénz előleget nyújt arany és ezüst tárgyakra valamint mindennemű ingóságokra a törvény által megszabott kamattal.

Rövid vagy hosszabb lejáratu közönséges vagy törlesztéses jelzálogkölcsönöket nyújt

ház és földbirtokokra

esleg drága kamatozásu kölcsönöket konvertál 500 koronától kezdve 10-50 évi visszafizetésre a legolcsóbb kamattal és tőketörlesztési hányaddal.

881

mellett, gyors lebonyolítással.

Wagner Manó-féle nevelő- és tanintézet

nyilvánossági joggal, Rákospalotán,

(Budapest mellett, vasúti-, posta-, távirat- és telefonállomás.)

Az intézet nyilvános nyolcz osztályu főgymnáziumában, polgári és elemi iskolájában a tanév szeptember hó 1-én kezdődik.

A kiállított bizonyítványok államérvényesek.

Az intézet öt holdnyi parkban, egészséges helyen fekszik. Az ellátás mintaszerű.

A növendékek lehetnek belakók és bejárók.

Értesítővel szolgál 828

az igazgatóság.

Egy-két középiskolát végzett
fiu

tanulónak

felvétetik a

Szt. László nyomdában.

A vásárló közönség figyelmébe!

Óriási mennyiségű fehér és színes *batisztok*, *delainok* remek *grenadinok* és az annyira keresett *poplínokból* nagy raktár van. De különösen *valause* és *tüll csipkékből*, továbbá minden *ruhadíszítési* dolgokban mindenki által megdicsért s ép összeválogatott raktár van.

Tisztelettel

617

Háasz Manó

kézmű- és divatáruháza

Nagyvárad,

Zöldfa-utca elején.

Magyar műbutorgyár

részvénytársaság.

Ezelőtt REISZ és PORJESZ.

Május elsejétől fogva

Szent László-tér, a holdas templom mellett.

Saját készítésű elegáns asztalos és kárpitos

BUTOROK

modern stílusban, gazdag választékban, yár rban.

Szolid, szabott árak!

Fehér Jenő

uri és női cipész

Nagyvárad, Fő-utcán lévő Rimanóczy-házban
(Fábry-testvérek üzlete mellett).

Van szerencsém a n. é. közönség és a főt. papságnak szives tudomására hozni, hogy egy, a mai kor igényeinek megfelelő

czipész-üzletet

nyitottam. Mint ajánló körülményt, bátorodom felemlíteni, hogy a nagyváradai szakirányu ipariskola czipőszabászati rajzolódója, illetve szaktanítója vagyok továbbá a szakmánál eltöltött sok éven keresztül a külföldön, valamint hazánk nagyobb városaiban mint főszabász, munkavezető s hasonló minőségben a nagyváradai czipőgyárban is hat évig sikerrel működve magas színvonalon álló szakképzettségem folytán képes vagyok a legkényesebb igényeket is kielégíteni s minden vállalatot a legnagyobb szakértelemmel és műveltséggel végzek.

Versenyárak

A főtisztelendő papság és a n. é. közönség támogatását kérve, vagyok tisztelettel

Fehér Jenő,

czipész mester.

Vidéki szülők figyelmébe!

A nagyváradai középiskolai tanintézetek igazgatóságainak ellenőrzése alatt álló

Deák Otthon

(Internatus)

Nagyváradon

a főgymnáziumot, főreált, felső kereskedelmi iskolát és polgári iskolát látogató növendékek számára.

A kor igényeinek megfelelő modern berendezés, egészséges ellátás, a családi otthont minden tekintetben pótló céltudatos bánásmód, gondos nevelés, szakszerű tanulmányi felügyelet. Mérsékelt díjazás.

Felvétel a nevelés alaposága és sikere érdekében csak korlátozott számban.

Részletes prospektusokat kívánatra készséggel küld

FÜRST S.,

okl. pedagógus, intézettulajdonos.

Minden iránybani felviságosítással készséggel szolgál: Nagyváradon

Sebő Imre, könyvkereskedő.

825. Telefonszám: 276.

Schicht-szappan

„szarvas“

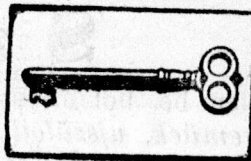
vagy

„kulcs“

Jeggyel

legjobb, legkladósabb s ennél fogva legolcsóbb szappan. — Minden káros alkatrészektől mentes.

Mindenütt kapható!

!!! **Bevásárlásnál különösen arra ügyeljünk, hogy minden darab szappan a „Schicht“ névvel és a fenti védjegyek egyikével legyen ellátva.** !!!

Brébi „Olga“-gyógyforrás.

*Hazánk legjelesebb természetes gyógy kénes-sós-
ásványvize.*

Gyógycélokra használva megbecsülhetetlen u. m: *gyomorhajoknál*, *aranyeres bántalmaknál*, *máj- és méh-bajoknál*, *czuznál*, *köszvénynél*, *csont-hártya- és csontbántalmaknál*, *nemi gyengeségnél s valamennyi nemi-bajoknál a leggyorsabb gyógyulást eredményezi.*

Borral vegyítve a legkellemesebb és legélvezetesebb üdítő ital, kapható minden jobb fűszer kereskedésben és valamennyi előkelőbb vendéglőben.

Főraktár: **FRIEDL és JÖRÖS** cégénél Szt.-László-tér.

Kapható: **Hajnal Ferencz** Fő utca és **Petrovay Sándor** Szaroveszky-utcai fűszerkereskedéseiben. *Vendéglőkben: Szauer és Dolgos* (BAZAR)-, **Schüch József** (SZÉCHÉNYI)-, **Czeglédy Sándor** Teleky-utca, **Karger Sándor** (HEGYALJAI)-, **Leitner Ferencz** (KÉKMACSKA)-, **Fülöp Katalin** (KISPIPA)-, **Karner Gyula** (RIMANÓCZY)-, **Szabó Gyula** Körös-utca és **Keckeméty István** Lukács-György-utca.

**A Budapesten székelő
Hazai Leszámitoló- és
Takarék-Szövetkezet**

előnyös feltételek mellett folyósít 1/4 évenként,
2 1/2, vagy 5 év alatt, avagy 60 és 120 havi
részletekben törleszhető annuitásos

Személyhitelt

állami, közigazgatási és magánhivatalnokoknak
valamint katonatiszteknek, kereskedőknek és
iparosoknak; továbbá

Tárczahitelkölcsönöket

nyújt kereskedőknek; ugyszintén

Jelzáloghitelkölcsönöket

10 évtől 65 évig terjedhető visszafizetésre bár-
mely összeg erejéig engedélyez egy elsőrangú
hazai pénzintézet útján a legkedvezőbb feltéte-
lek mellett.

Bővebb felvilágosítással készséggel szolgál és az
érdeklődőket személyesen is felkeresi nagyváradi,
vezérképviselőnk Horváth Sándor
Iroda: Szent János utca 10. Városi és megyei
telefon: 376. sz. 772.

Gazdasági cikkek u. m:
új zsákok és vízhatlan ponyvák
kölcsönre és eladásra. 786

kenderkötelek, mely cikkek saját gyáram-
ban a legjobb minőségű
anyagból készítettnek, s bármely nagy mennyiségű rendelés is
pár óra alatt ké-
szíthető, továbbá **gazdasági gépszirok,**
olajok, kenőcsök, gépszijak ár tekintetében a leg-
olcsóbban szerezhetők be

Helfy József Biharvármegye legrégebbi zsák- és
ponyvakölcsönző-intézetében —
Nagyvárad, Zöldfa-utca.

U J! S z e n z á c z i ó s! U J!

K A R D O S L I P Ó T

szerencsebazárja Nagyvárad, Szt.-László-tér 1. sz.

T. helybeli és fürdő közönség figyelmébe!

Van szerencsém a t. fürdő közönség szives tudomására hozni, *Nagyváradon Szt. László-téren*
egy a mai kor igényeinek megfelelő

S z e r e n c s e B a z á r t

rendeztem be, hol óriási raktárt tartok: *játék-, disznó-, ajándék-tárgyak, mindenféle szobadiszek-, női- és férfi
fehérműek, újszülött gyermekeknek kelengyék, nyakkendők, sétabotok, nap- és esőernyők, férfi torna övek és
ingek, úszónadrágok, torna és komót cipők, női és férfi harisnyák, továbbá férfi és gyermek sapkák, fürdő
kalapok, nagy raktár: Solingeni zsebkékből. Tajték áruk, szivar és pénztárczák nagy választéka, férfi szalmakalapok,
mosó kötények, dísz és fekete női kötények, utazó táskák, gummi különlegességek, pipere cikkek. És baba javítást elvállalok.*

A midőn a legfigyelmesebb kiszolgálásról,
szolid olcsó árakról előre is biztosítom, becses
látogatását kérve vagyok

kiváló tisztelettel

Kardos Lipót, szerencse bazárja
Szent.-László-tér. (Kiss Károly mellett.)

Gyermekek fekvő- és ülőkocsik. Utazó kosarak és láda kofferek.

U Z L E T - Á T H E L Y E Z É S !

H O F F E R B E R T A L A N

paplangyártási telepét Fő-utca, Bazár-épületből

Szilágyi Dezső u. dr. Adorján-ház

szouterrain helyiségébe helyezte át, miről a nagyérdemű vevőközönséget
értesíti és további szives látogatását kéri.

Kész paplanok dús választékban.

Ugyanott varróleányok folytonosan felvétetnek.

Hajnal Ferencz

fűszer-, festék-, bor-, ásványviz- és
csemege-üzlete
NAGYVÁRAD, FŐ-UTCZA
Széchenyi-szállodával szemben.

Raffia, szőlőkötő fonal, ojtó-pamut, kékű és kempor.

Van szerencsém a t. cz. vevőköz-
ség figyelmébe ajánlani dusan fel-
szerelt mindennemű festékárulmat, u. m.

PADLÓ FESTÉKEK
Berostyánmáz 1 kg dobozban I-ső rendű 76 kr.
Spiritusmáz 1 kg dobozban II-ső 65
Spiritusmáz 1 kg dobozban I-ső 70
Spiritusmáz 1 kg dobozban II-ső 85

OLAJ FESTÉKEK
Minden színben 1 kg dob. I-ső rendű 82 kr.

**Matt-, fényezett- és vas-
butorok tisztításához**

**Brunolinok, Spiritusz-
lackok s Emaillackok,**
valamint

Terpentin, Firnis, Copállak,
Damárlack, Börlack, Vaslack
stb.

Pormentesítő olaj
1 kgr. ára 30 kr.

Helybeli megrendeléseket házhoz,
vidéki megrendeléseket helybeli álló-
máshoz díjtalanul szállítok. Szíves meg-
bízás mellett vagyok

teljes tisztelettel
577 **HAJNAL FERENCZ.**

Előpatataki gyógy- és borvíz forrására.

Árlejtési hirdetmény.

Nagyvárad város tanácsától nyert meg-
bízás folytán 1904. évi augusztus hó 9-ik
napján d. e. 10 órakor a város tanácsstermében
a Fő-utca, valamint Szt. János-utca és
Fűzes-utca elkülönítő csatornázására és a
csatornázás után szükséges burkolási-munkákra
zárt ajánlati versenytárgyalást fogok tartani.

A 91.662 koronával előirányzott csatornázási és 4271 korona 47 fillérrel előirányzott burkolási munkálatokra vonatkozó ajánlatokat lepecsételt zárt borítékban a versenytárgyalás napján délelőtt 9 óráig Nagyvárad város gazdasági tanácsosához kell benyújtani. — Ugy a csatornázási, mint a burkolási munkák csak ugyanazon egy vállalatnak fognak kiadni.

Bánatpénztül a kikiáltási ár 10%-ka ki-
kerítve vagyis:

a) a csatornázási munkálatokra 9.170 korona;

b) a burkolási munkálatokra 430 korona,
összesen tehát 9.600 korona teendő le.

A vonatkozó árlejtési tervek, rajzok, költ-
ségvetés, műszaki leírás, egységárak és árlej-
tési feltételek a városi mérnöki hivatal hiva-
tatos helyiségében a hivatalos órák alatt meg-
tekinthetők. — A költségvetések és a műszaki
leírás másolatai ugyanitt beszerezhetők.

Kötelesek az ajánlattevők a fent kített
bánatpénzt készpénzben vagy óvadékképes ér-
tékpapirokban zárt ajánlatukhoz csatolni, vagy
pedig ajánlatukhoz a városi pénztár által ki-
állított letéti nyugtátványt mellékelni.

Az ajánlatok csak a városi mérnöki hiva-
tálnál díjmentesen kapható »ajánlat«-úrlap ki-
töltésével adhatók be.

Ajánlattevőt tett ajánlata azonnal, Nagy-
várad városát azonban a törvényhatósági bi-
zottság jogerőre hagyása után kötelezi.

Nagyvárad város törvényhatósága az ár-
lejtés eredménye felett szabadon határoz.
vagyis Nagyvárad város közönsége fenntartja
maganak a jogot arra, hogy az árlejtés ered-
ményét elfogadhassa avagy megsemmisíthesse
avagy esetleg más ajánlattevővel is szerződ-
hessék.

Nagyvárad, 1904. július hó 19-én.

Komlóssy József,
mint az árverelő küldöttség
elnöke.

Van szerencsém a n. é. közönség szíves
tudomására hozni, hogy évek óta fennálló

vegyészeti ruhatisztító intézetemet

jelenleg a

Teleky-utca 418/26. sz. alatt
vezetem.

Gőzgépekkel berendezett tisztító
intézetemben minden e szakmába vágó
munka saját felügyeletem alatt tisztítódik,
mivel főfelhívásom, hogy a közönség
megelégedéssel és pártfogással minden te-
kintetben kiérdemeljem.

Tisztítok: mindennemű férfi és
női felsőruhát, akár-
milyen diszes toilleket **jótállás mel-
lett a legrövidebb idő alatt a leg-
jutányosabb árban.**

Selyemruhák, cretonok, zephirek
és **batiszlok minden színben tisztí-
tás után mint csaknem újjak ke-
rülnek ki műhelyemből.**

Egy öltöny vasalás 1 korona.

A közönség pártfogását kéri teljes
817 tisztelettel:

STEINER M.,

vegyi ruha-tisztító,

Nagy-Teleky-utca 418/26.

Napernyők és butorszövetek tisztításának

Keztyűk és nyakkendők tisztításának

A székelyföldi ásványvizek páratlanja

„Répáti“

a legjelesebb égvényes gyógy-savanyuvi z
mely kiválóan szerencsés vegyi összetétele, rendkívü-
dús, főleg kötött szén-sav-tartalma és kellemes íz
folytán ritkítja pártját a kontinensen.

Elsőrangú gyógyital emé szísi-
egségnél, vese-, gyomorbél bajokban, gyuladással hó-
lyag, köszvényes bántalmak és vérszegénység ellen stb.

Főuri kedvencz ital,

határozottan a legkedvesebb pezsgőborvíz!

Mint a belső szervezet betegségei ellen legkellemesebb
és leghatásosabb s egyszerűs mind legolcsóbb gyógyító
szert, úgy is, mint páratlan élvezeti italt, a »Répáti
ásványviz-et minden czélúdatos, elfogulatlan ivónak
rendes használatra lelkiismerettel ajánlhatjuk.

A »Répáti víz« minden jobb fűszerkereskedésben és
vendéglőben kapható.

Új vasüzlet.

Iparosok, kereskedők és gazdálkodók
szíves figyelmébe ajánljuk a mai kor
igényeinek minden tekintetben megfelelő
dusan berendezett vaskereskedésünket.

Allandóan nagy raktár mindennemű
**vas- és fémárúk, szerszámok, épület-
vasalások, öntött kályhák, takaréktűz-
helyek, honyha felszerelések, zománczo-
zott edények, gazdasági gépek és esz-
közök stb., stb.**

**Fegyverek nagy-
választékban.**

Schvartz és Ullmann

Nagyvárad Nagypiaczter,

(Ifj. Ullmann Izidor fűszerkereskedése mellett)

500 forintot

fizetek an-
nak, a ki
Bartilla

vízének használata mellett, tüvege 35 kr.
ha ismét fogfájást kap vagy a szája bűzlik!
(Csomagolásért külön 10 kr.) **Bartilla A. örö-
kösei** (E. Winkler) **Wien, 19. 1. Sommergasse 1.**
Kapható **Nagyváradon Vadász Albert** drogue-
riájában Fő-utca, **Nyiry György, Molnár Lajos**
rak gyógyszerárában. **Berettyó-Ujfaluban**
Trajanovits Antal gyógyszerárában. Kérjük
határozottan mindenütt **Bartilla-féle** fogvizet
Hamisítványok feljelentői jól díjaztatnak.) Oly
helyekre, hol nem kapható **bermentve** küldök
5 tüveget 2 forint 60 krért.

„Férjem uram sem ellenzi“

Dávid Gyula, eszéki gyógyszerész székfőnöke használni.
Szeplő és más arcfoltok ellen Eszéki pomádéja ára
70 f. K. 1. 80, 2. 20, makacs arcfoltoknál az erősebb
hatású Pomádour-pasztám kiteszögje K. 8 és 5. Arz-
cafitó fekete pont alakú kiteszögzők egyedüli ma-
lasztója a lúvenli, ára K. 1 és 2. Bármelyik szerem
használatát előtt csakis Deigrigon különös porzappá-
nál kell mosdani K. 1, 2, 3. Örömet szerzek aziate lújtó
hajfestőmmel az Székfőnök, próbaüveg K. 2, 4 és 8.
ANTEGRIN. Házifaltok óv- és gyógypora. Minden

gon-
dolkozás és kérdéskösdés nélkül, hogy mi volna
jó, csakis Antegrinot kell, a mint bágyadtak, mind-
járt beadni. Egyszeri adag alig keöl 3 krajcárba,

melylyel nagy hárt elbáritanak azok,
a kik óvezerképen és étvágygerjesz-
től hété-korba adva bizalálakor is
mindig már előre megrendelik, pel
dál 100 darab sertés közt a dögöt
megszüntetni 10—15—20 kilogramm
szükséges. Egy tekercs ára K. 2, mely
elég 2 süldő megmen-
tésére. Egy kilogramm
ára K. 4. Két és fél
kilogrammot tíz ser-
tésre eszmagolással
K. 10.32 f-ért már bérm-
mentve is küldöm. Öt
kilogram 20 K. helyett
K. 10; de 10 kilogramm
csak K. 34. Kaphatók
posta v. vasuton után-
vétél küldve, csakis
Dr. Dávid Viktor.

Törv. védve.
Gyógyszerész-tudor, a m. kir. természetudományi társulat
rendes tagja.
Szent István király gyógyszerárában, ESZÉK, székf.

„Központi Takarékpénztár“ rész- vénytársaság

Nagyvárad, Olaszi
Színház- és Szilágyi-Dezső-utca sarkán (Adorján Emil ház)

Törlesztéses jelzálogkölcsonöket nyujt

10, 15, 20, 25, 30, 35, 40 és 50 évi
visszafizetésre.

A kölcsönöket a legolcsóbb kamatláb
mellett folyósítjuk és a legrövidebb idő
alatt bonyolítjuk le.

A törlesztéses kölcsönöket záloglevél
alapján nyujtjuk, azonban a záloglevele-
ket teljes névértékben számoljuk el, azaz
a kölcsön teljes összegben fizettetik ki.

**Dr. Dávid kamatozásu kölcsönök he-
lyett olcsóbb kamatozásu kölcsönöket
bélyeg és illeték mentesen nyujtunk.**

Kölcsönöknél hiteles telekkönyvi ki-
vonat, hiteles telekkönyvi birtokiv, eset-
leg községi becsü bizonyítvány beküldése
elegendő.

A „Központi Takarékpénztár“
részvénytársaság.

Hirdetmény.

„Nagyváradai Hitelbank Részvénytársaság“
(Kossuth Lajos-utca 10. sz.)

elfogad betéteket könyvecskékre és folyó számlára:

6 hóig elhelyezett összeg után **5%-os** kamatot fizet.

Előnyös feltételek mellett leszámított váltókat.

Jelzálogokra kölcsönöket nyújt.

Értékpapírok, ékszerek és terményekre előleget ad.

Nagyvárad, 1904. május hó.

897

AZ igazgatóság.

Sz. KOCSIS JÁNOS

férfi-szabó üzlete

NAGYVÁRAD, Szent László-tér. a „Sas“ kávéház mellett

Az idény előre haladottsága miatt, **tavaszi és nyári a hazai, angol és francia, szöveimből** bámulatos olcsó árakért készitek a legújabb divatu **uri ruhákat.**

Tisztelettel

Sz. Kocsis János, katonai és polgári szabó

606

KALENDA JÁNOS

varrógép- és kerékpár-raktára

Nagyváradon, Szent László-tér,

holdas templom mellett.

A legújabb **Puch és Helical kerékpárok**

és kerékpár alkatrészek megérkeztek.

Kerékpárok és varrógépek javítása jutányosan eszközöltetik.

Mindennemű varrógépek és varrógép alkatrészek nagy raktára.

Előre haladt idény miatt

az összes nyári szép válogatott **rőfös és női divat-árakat nagyon olcsón elárusítjuk.**

M a r a d é k o k:

500 méter maradék voil finom . . . 19 kr.	500 méter maradék áttört batiszt 13 kr.
500 méter maradék francia batiszt 21 kr.	500 méter maradék atlasz szaten 22 kr.
500 méter maradék ruha vászon 25 kr.	5000 méter maradék hazai delin 28 kr.
5000 méter maradék francia delin 37 kr.	

Csipke maradékok 1 kr.-tól feljebb.

Kovács L. és Társánál

Nagyvárad, Zöldfa-utca elején.

Uj áru házuk Zöldfa-utca elején.

Uj áru házuk Zöldfa-utca elején.

598